Kitap Adı ve Dizi Logosuyla İtiraz

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	24.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/308	2026/420	SMK 6/6, FSEK 83, FSEK 1/B, 5000 s.K. 15/C, HMK 371, HMK 373

ÖZET

Yazılım şirketinin, bir kitabın adı ve diziden uyarlanan logoya benzer marka başvurusu YİDK'ce reddedildi. HGK, telif hukuku bilirkişisi bulunmayan heyetin logo üzerindeki hakkı tespit etmediğini belirterek direnme kararını SMK 6/6 incelemesi için bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/eser-adi-ve-dizi-logosu-marka-itirazi-smk-6-6-hgk-2026-420/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/308 E. , 2026/420 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/1627 E., 2024/1883 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 04.06.2024 tarihli ve

2023/2030 Esas, 2024/4643 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki ... (Kurum) Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (YİDK) kararının iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel

Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin 21.10.2015 tarihinde kurulan bir yazılım şirketi olduğunu, ticaret ünvanının çekirdek unsurunu teşkil eden "..." ibaresinin 42. sınıfa giren hizmetlerde marka olarak tescili için 22.03.2017 tarihinde 2017/26025 sayılı başvuruda bulunduğunu, davalı gerçek kişinin başvuruya itirazının nihai olarak YİDK tarafından hukuka aykırı şekilde kabul edilerek başvurunun reddedildiğini, oysa müvekkilinin kurulduğu 2015 yılından itibaren "..." ibaresini ticaret ünvanının yanında markasal olarak da mizanpajı ve tasarımı kendisine ait olan özel bir kompozisyonda kullandığını, davalı gerçek kişinin eserinden uyarlanan dizi fragmanının 11.03.2017 tarihinde yayınlandığını, müvekkilinin markasal kullanımının bu tarihten önce olduğunu, dizide kullanılan görselin müvekkilinin eski tarihli kullanımıyla benzer olduğunu ve gerçek hak sahibinin müvekkili olduğunu, dava konusu markanın müvekkilinin iştigal alanına giren yazılım ve mühendislik hizmetlerinde kullanılacağını, davalı gerçek kişinin markasını kullandığı alanın bundan farklı bulunduğunu, müvekkilinin bir yazılım şirketi olarak kendisine “...” sayısından gelen “...” ibaresini ve "..."nin şeklini seçmesinin son derece doğal olduğunu, davalı şahsın "..." isimli kitabı 2013 yılında yayınlanmış olmasına rağmen 2015 yılından sonra tanınmış bir eser hâline geldiğini, bu nedenlerle somut olayda müvekkilinin markasını seçerken davalı şahsın eserinden esinlenmesi gibi bir durumun söz konusu olmadığını, tarafların iştigal alanları da çok farklı bulunduğundan haksız rekabet oluşturan ya da oluşturabilecek bir durumun bulunmadığını ileri sürerek davalı Kurum YİDK’in 2019-M-4598 sayılı kararının iptalini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı ... vekili; müvekkili Kurum kararının usul ve yasaya uygun olduğunu, başvuru markası ve davalı eseri arasında karıştırılmaya yol açabilecek düzeyde benzerlik bulunduğunu, davalı kitabının basımının 2013 yılında gerçekleştiğini ve anılan ibare üzerinde önceye dayalı hak sahipliğinin davalıya ait olduğunu, davalının kitabından uyarlanan dizinin logosuyla benzer davacı ... başvurusunun iyiniyetli de olmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

2. Davalı ... vekili; müvekkilinin “...-...-...” isimli kitap üçlemesinin büyük bir başarıya ulaştığını, bu üçlemenin ilk kitabı olan “...”nin 2013, ikinci kitabı olan “...”nin 2014 ve son kitabı olan “...”nin de 2015 yılında yayınlandığını, bu kitapların her birinin ülke çapında büyük ses getirdiğini, 2016 yılında davalının "..." isimli kitabının dizi filme uyarlanması konusunda dava dışı yapımcı şirketle sözleşme imzalandığını, yapımcı şirket tarafından hazırlanan dizinin ilk fragmanının 11.03.2017 tarihinde yayınlandığını, müvekkilinin tanınmış hâle getirdiği eser adının davacı tarafça marka başvurusuna konu edildiğini, ayrıca marka başvurusuna konu işaretin müvekkilinin kitaplarından uyarlanan dizinin logosu ile ayniyete yakın derecede benzer olduğunu, müvekkilinin "..." ibaresi üzerinde öncelik hakkı bulunduğu gibi eser adından kaynaklı telif hakkının da bulunduğunu, davacının

seçebileceği sonsuz ibare varken "..." ibaresini marka olarak seçmesi ve bu ibareyi müvekkilinin eserinden uyarlanan dizinin ilk fragmanında halka sunulan logo ile ayniyet derecesinde benzer şekilde kullanmasının kötüniyetli olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Ankara 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin 21.09.2020 tarihli ve 2019/301 Esas, 2020/217 Karar sayılı kararı ile; somut olayda başvuru markası ve davalı eseri arasında kapsam benzerliği bulunmadığından 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun (SMK) 6/3. maddesindeki koşulların oluşmadığı ancak davalının 2013 tarihinde yayımlanan "..." adlı eserden kaynaklı telif hakları nedeniyle dava konusu başvuruyu SMK'nın 6/6. maddesi kapsamında engelleme hakkının bulunduğu, davacının dava konusu başvuruyu davalı gerçek kişinin "..." isimli eserinden uyarlanan dizinin ilk fragmanının yayınlandığı 11.03.2017 tarihinden kısa süre sonra 22.03.2017 tarihinde yapması ve bu fragmanda halka sunulan logo ile davacı markasında tek unsur olarak yer alan logonun ayniyet derecesinde benzer bulunmasının hayatın olağan akışı içerisinde çok rastlanamayacak bir durum olduğu dikkate alındığında, dava konusu başvurunun kötüniyetli bulunduğu ve YİDK kararının yerinde olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 15.12.2022 tarihli ve 2021/85 Esas, 2022/1590 Karar sayılı kararı ile; uyuşmazlığın SMK'nın 6/6. maddesindeki koşulların oluşup oluşmadığı ve dava konusu başvurunun kötüniyetli bulunup bulunmadığı noktalarında olduğu, eser adlarının anılan maddede geçen telif hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamakla birlikte 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun (FSEK) 83. maddesi anlamında bir eser adının korunabilmesi için ayırt edici vasfının olması ve başka bir eserde kullanılmasının iltibas oluşturması gerektiği, başlı başına bir eser adının SMK'nın 6/6 hükmü kapsamında "telif hakkı" olarak bir başkasına ait marka başvurusu bakımından doğrudan tescil engeli oluşturmadığı, her ne kadar somut olayda davalı gerçek kişinin eser sahibi olduğu ve 2013 yılında yayınlanan kitabının adı olan "..." ibaresi dava konusu başvuruda aynen yer alsa da "..." ibaresinin matematikte bir sayıyı ifade etmesi nedeniyle ayırt edici vasfının bulunmadığı, bu nedenle FSEK'in 83. maddesi kapsamında korunması mümkün görülmediğinden SMK'nın 6/6. maddesindeki koşulların oluşmadığı, diğer taraftan Mahkemece dava konusu başvuruda yer alan logonun davalı gerçek kişinin kitabından uyarlanan ve başvuru tarihinden önce yayınlanan dizi fragmanında yer alan logo ile ayniyet düzeyinde benzer olmasının hayatın olağan akışına aykırı bulunduğu gerekçesiyle dava konusu başvuru kötüniyetli kabul edilmişse de alınan bilirkişi raporunda açıklandığı üzere Mahkemece ayniyet düzeyinde benzer görülen logonun matematikte fibonacci sayılarını temsil eden "..."ne ilişkin bulunması, yani davalı gerçek kişinin

kitabından uyarlanan dizi fragmanında yer alan logonun yaratılmış, özgün bir şekil olmaması ve esasen dosya kapsamına davacı tarafından sunulan delillerden davacının dava konusu başvuruda yer alan logoyu "..." ibaresi ile birlikte bahsi geçen dizi fragmanın yayınlanmasından önce kullandığının anlaşılması karşısında başvurunun kötüniyetli olmadığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne ve davalı Kurum YİDK'in 2019-M-4598 sayılı kararının iptaline karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili tarafından temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; "1.Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı ... vekilinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2.Dava YİDK kararının iptali ve markanın hükümsüzlüğü istemine ilişkindir. Davacı şirket 21.10.2015 tarihinde kurulan bir yazılım şirketi olup, ticaret unvanının çekirdek unsurunu teşkil eden “...” ibaresinin 42. sınıfa giren hizmetlerde marka olarak tescili için 22.03.2017 tarihinde başvuruda bulunduğu, davalı gerçek kişinin başvuruya itirazının dava konusu YİDK kararıyla kabul edilerek başvurunun reddine karar verildiği anlaşılmıştır. Söz konusu YİDK kararının iptali istemiyle açılan işbu davada İlk Derece Mahkemesince dava konusu YİDK kararının yerinde olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, Bölge Adliye Mahkemesince ise İlk Derece Mahkemesi hükmünün kaldırılarak, davanın kabulüne, dava konusu YİDK kararının iptaline karar verilmiştir. “...” ibaresinin ... tarafından 2013 yılında basımı gerçekleştirilen ve piyasaya sürülen üçleme serisinin ilk kitabının adı olduğu, eserin daha sonra aynı isim ile televizyon dizisi haline getirildiği, davalı ...'in "..." ibaresi üzerinde başvuru sahibinden daha önce hak sahipliğinin bulunduğu, başvuruya konu marka örneğinin ...’in eserinden uyarlanmış bulunan televizyon dizisine ait logo ile ayniyete yakın düzeyde benzerlik arzettiği, genel izlenim itibariyle markalar ele alındığında, "..." ibaresi olan davalı markası ile davacı markalarının, görsel, kavramsal ve fonetik olarak birbiriyle neredeyse aynı olup, bütünüyle bıraktıkları izlenim itibariyle karıştırılabilecek ölçüde benzer markalar oldukları anlaşıldığından Bölge Adliye Mahkemesince davanın reddine karar verilmesi gerekirken yanılgılı gerekçeyle davanın kabulüne karar verilmesi doğru olmamış bozmayı gerektirmiştir" gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile önceki gerekçeye ilâveten; bozma ilâmı ile davalı Kurum vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine karar verilmekle başvurunun kötüniyetli olmadığı yönündeki tespitin kesinleştiği, bozma kararında başvuruda yer alan logonun

davalı gerçek kişinin eserinden uyarlanmış bulunan "..." isimli televizyon dizisine ait logo ile ayniyete yakın düzeyde benzer olduğu ve davalının bu yönden de SMK'nın 6/6. maddesi kapsamında öncelik hakkının bulunduğu kabul edilmişse de, İlk Derece Mahkemesince davalı gerçek kişinin sadece dava konusu başvurudan önce 2013 yılında yayınlanan kitap isminden kaynaklı olarak SMK'nın 6/6. maddesi anlamında başvurunun tescilini engelleme hakkının bulunduğunun kabul edildiği, davalı gerçek kişinin eserinden uyarlanan "..." isimli televizyon dizisine ait logo ile dava konusu başvuruda yer alan logonun benzer olması hususunun dava konusu başvurunun kötüniyetli olduğuna gerekçe yapıldığı, Dairelerince açıklanan bu durum gözetilerek davalı gerçek kişinin kitap ismi olan "..." ibaresi nedeniyle başvurunun SMK'nın 6/6. maddesi kapsamında tescilinin engellenip engellenemeyeceğinin incelendiği, başvurunun kötüniyetli olmadığı yönündeki tespit kesinleştiğinden davalı gerçek kişinin eserinden uyarlanmış olan "..." isimli televizyon dizisine ait logonun SMK'nın 6/6. maddesi kapsamında nazara alınamayacağı, bozma kararında da eser adı olan "..." ibaresinin ve davalı gerçek kişinin eserinden uyarlanmış bulunan televizyon dizisine ait logonun ayırt edici olup olmadığı yönünde hiçbir gerekçeye yer verilmediği ve sadece dava konusu başvuru ile görsel kavramsal ve fonetik olarak benzer olup olmadıklarının değerlendirildiği gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı Kurum vekili; bütün olarak inceleme yapıldığında başvuru markası ile davalının itirazına mesnet ibare arasında iltibasa yol açacak düzeyde benzerlik bulunduğunu, davalı "..." ibaresi üzerinde önceye dayalı hak sahibi olup başvuru markasının kitaptan uyarlanan dizinin fragmanında kullanılan logo ile de ayniyet derecesinde benzer olduğunu, müvekkili Kurum kararının yerinde olduğunu belirterek direnme kararının bozulmasını istemiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; dava konusu “...+şekil” ibareli ve 2017/26025 sayılı marka başvurusuna davalı gerçek kişinin itirazının kabulüne ilişkin YİDK kararının SMK’nın 6/6. maddesi kapsamında yapılacak değerlendirmeye göre iptalinin gerekip gerekmediği noktasındadır.

1. İlgili Hukuk

1. 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 6, 17, 18, 19, 20, 21... . maddeleri.

2. 5000 sayılı Patent ve Marka Vekilliği ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un (5000 sayılı Kanun) 15/C maddesi.

3. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 1/B, 8 ve 83. maddeleri.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle konuya ilişkin yasal düzenlemeler ile hukuki kavram ve kurumların ortaya konulmasında yarar bulunmaktadır.

2. Dava konusu markanın başvuru ve dava tarihi itibariyle somut olaya uygulanması gereken SMK'nın 6. maddesinde marka tescilinde nispi ret sebepleri düzenlenmiştir. Bu nedenlerin ortak özelliği, tescili talep olunan marka üzerinde üçüncü bir kişinin üstün hak iddiasına dayanmasıdır. Mutlak ret nedenlerinden farklı olarak nispi ret nedenlerinin kamu menfaati ile herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır. Nispi ret nedenleri, mahkeme veya Kurum tarafından resen dikkate alınmazlar. Bunların mutlaka SMK'nın 18. maddesi gereğince ilgili kişiler tarafından “itiraz” olarak ileri sürülmesi gerekir. Nispi ret nedenlerinden birinin varlığı dolayısıyla tescil olunmaması gerekirken her nasılsa tescil olunan bir markaya karşı 5000 sayılı Kanun'un 15/C maddesindeki hüküm dairesinde kesinleşmiş YİDK kararı aleyhine iptal davası açılabileceği gibi SMK'nın 25. maddesindeki şartlar dairesinde hükümsüzlük davası da ikame edilebilir.

3. Somut olay ile ilgisi bulunması bakımından nispi ret nedenlerinden SMK'nın 6/6. maddesine göre üzerinde durulmasında yarar vardır. Anılan düzenleme gereğince tescil başvurusu yapılan bir markanın başkasına ait kişi ismini, ticaret ünvanını, fotoğrafını, telif hakkını veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkını içermesi hâlinde hak sahibinin itirazı üzerine başvuru reddedilir.

4. Hâl böyle olmakla birlikte özgün olmayan ve benzerleri bulunan sözcükler ya da günlük hayatta yaygın olarak kullanılan söz veya sözcük gruplarından ibaret eser ad ve alametleri için de SMK'nın 6/6. maddesindeki düzenleme gereğince tescil engeli bulunduğunu söylemek güçtür (doktrindeki bir esere atıf). Şöyle ki, fikir ve sanat eserleri hukukunun en önemli kavramı eserdir. Bir fikri ürünün eser olarak korunabilmesi için, onun FSEK kapsamında eser vasfına sahip olması gerekir. Hangi fikrî ürünün eser olarak kabul edileceği ise FSEK’e göre belirlenecektir. FSEK'in “Tanımlar” başlıklı 1/B maddesinin (a) bendinde eser; sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri olarak tanımlanmış olup aynı maddenin (b) bendinde ise eser sahibi “eseri meydana getiren kişi” şeklinde ifade edilmiş, aynı Kanun'un 8/1. maddesinde ise bir eserin sahibinin onu meydana getiren olduğu düzenlenmiştir. Buna göre, bir fikri ürünün FSEK kapsamında eser olarak vasıflandırılabilmesi için, iki unsurun bir arada bulunması gerekir. Bunlar bir fikri ürünün sahibinin hususiyetini taşıması ve Kanun’da sınırlı sayıda belirtilmiş olan eser türlerinden birine dâhil olmasıdır.

5. Eser niteliği haiz fikrî bir çalışma, ancak dış dünyaya aksettirildiği ve üçüncü kişilerin duyularına hitap edecek niteliğe büründüğü takdirde eser niteliğini kazanabilir. Başka bir deyişle insanın düşünceleri değil, bunların dış âleme yansıdığı biçim eser olarak koruma altındadır. Ayrıca eser bir bütün olarak himaye görür; yoksa eserde yer alan veya eserde ifadesini bulan her türlü münferit fikir veya düşünce ayrı ayrı korumaya konu olamayacağı gibi kural olarak bütünlük arz etmeyen fikir ürünleri de eser olarak nitelendirilemezler.

6. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 1/B maddesinin (c) bendinde de işlenme eser “…Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsulleri…” şeklinde, aynı maddenin (d) bendinde derleme

eser ise "…Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eser…" olarak tanımlanmıştır. İşlenme eser ile derleme eseri meydana getiren kişiler de FSEK'in 8/2. maddesi uyarınca asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla eser sahibidirler.

7. Eser sahipleri ortaya çıkardıkları eserlere ad koyma, iç ve dış şeklini belirleme ve esere eklenecek herhangi bir alameti seçme hakkına da sahiptir. Bu kapsamda işlenme eser sahibi, işleme suretiyle meydana getirmiş olduğu eserde, asıl esere ait ad ve alametler dışında başka bir ad ve alamete de yer verebilir (doktrindeki bir esere atıf). Bu durum derleme eser için de geçerlidir.
8. Bu doğrultuda FSEK, eser yanında eserin ad, alamet ve şekillerini de 83. maddesinde koruma altına almış olup anılan hüküm; "Bir eserin ad ve alametleri ile çoğaltılmış nüshaların şekilleri, iltibasa meydan verebilecek surette diğer bir eserde veya çoğaltılmış nüshalarında kullanılamaz.

1 inci fıkra hükmü umumen kullanılan ve ayırt edici bir vasfı bulunmıyan ad, alamet ve dış şekiller hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanması kanunun 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölümlerindeki şartların tahakkukuna bağlı değildir.

Basın Kanununun 14 üncü maddesinin mevkute adları hakkındaki hükmü mahfuzdur.

Tecavüz eden tacir olmasa bile, birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete mütaallik hükümler uygulanır" şeklinde düzenlenmiştir.

9. Ad, eseri diğer eserlerden ayırt etmeye ve tanıtmaya yarar. Eser adı ile kamuya sunulur ve toplumda da adıyla var olur. Alamet ise eseri simgeleyen bir isim veya resimdir. Hükümdeki anlamıyla alamet ayırt edici işaretler hukukundaki logo, amblem ve benzeri işaretleri ifade eder (doktrindeki bir esere atıf). Alametler, eserin alametleri olmakla ancak eser sahibi tarafından esere konulmuşlarsa hükümdeki anlamını bulur. Bununla birlikte, yayımcı veya yapımcı tarafından konulan, eser sahibinden ziyade eserin kamuya sunumunu gerçekleştiren yayımcı ve yapımcıya ait işaretleri akla getiren, yayınevi veya yapım şirketinin markası, logosu veyahut yayımcının serilerini birbirinden ayıran tasarımları hüküm kapsamındaki alametlerden değildir (doktrindeki bir esere atıf).

10. Eser ad ve alametleri ile kamuya sunulur ve toplumda bununla tanınır. Esere konulan ad ve alametlerin ayırt edici niteliği ve özgünlüğü, eserin tanınmışlığını, toplumun esere olan ilgisini, piyasadaki rekabet gücünü ve bu şekilde eserin sürümünü etkileyen önemli bir unsur olup eserin fikir ve sanat alanında diğer sanat eserlerinden ayırt edilmesine olanak sağlar. Bununla birlikte eser ad veya alametlerinin anılan nitelikleri haiz olması da zorunlu olmayıp genel ahlâka, kamu düzenine ve emredici hukuk kurallarına aykırı olmayacak şekilde esere sahibi tarafından belirlenecek herhangi bir ad veya alamet konulabilir.

11. Eser, belirlenen ad ve alametleri ile kamuya sunulmakla bu ad ve alametler, eserin ayrılmaz birer parçası hâline gelir. FSEK'in 13/2. maddesinin "Eser sahibine tanınan hak ve salahiyetler eserin bütününe ve parçalarına şamildir" hükmü uyarınca da eserin ad veya alametleri, eser vasfını haiz olmasalar dahi eserin parçası olarak korunurlar (doktrindeki bir esere atıf).

12. Eserin tanıtılması ve diğer eserlerden ayırt edilmesi fonksiyonunu haiz olması nedeniyle başka eserlerde kullanılmasına karşı korunması gereken ad ve alametlerin ayırt edici nitelikte olması gerekir. Ayırt edicilik, bir eserin ad ve alametlerinin diğer eser ad ve alametlerinden farklı olmasını sağlayan unsurlara sahip olması şeklinde tanımlanabilir. Ad ve alametlerin ayırt edicilik unsuruna ilişkin olarak düzenlenen FSEK'in 83/2. maddesi gereğince, umumen kullanılan ve ayırt edici bir vasfı bulunmayan ad ve alemetler aynı maddedeki korumadan yararlanamazlar. Bu bağlamda belirli bir alanda cins belirten isimler, ayırt edici nitelikte olmamaları nedeniyle FSEK'in 83. maddesi kapsamında korunmazlar. Bununla birlikte korumanın kapsamı, belirlenen ad veya alametin ayırt edici gücü veya özgünlüğü ölçüsünde belirlenir. Başka bir anlatımla; ayırt edici niteliği düşük olan bir eser adı veyahut alametinin, başka eserlerde küçük ilaveler veya değişikliklerle kullanımı, karıştırılmayı engelleme amacıyla yaratılması gereken farklılık için yeterli olabilecektir. Ancak ayırt edici niteliği yüksek eser adı veya alametinin başka bir eserde küçük ilave yahut değişikliklerle kullanımı, karıştırılmanın ve yanılmanın önüne geçemeyeceğinden engellenebilir (doktrindeki bir esere atıf).
13. Eser ad ve alametlerinin başka bir eserde iltibasa sebebiyet verecek şekilde kullanımına karşı koruma, eserin bu ad veya alamet ile umuma arzını müteakip başlar. Bu anlamda hukuka uygun şekilde kamuya arz edilmemiş bir eser ad veya alametinin başka bir eserde kullanımı, iki eser arasında iltibas ihtimali söz konusu olmadığından, ihlal oluşturmaz. Bunun yanında eserin ad veya alametlerinin korunmasına ilişkin talep hakkı, bunları daha önceki tarihte kamuya sunmuş olan eser sahibine aittir. Bu kural "öncelik prensibi" olarak tanımlanır. Umuma arz koşulu, önceki eserin ad veya alametlerini kullanan sonraki eser yönünden de geçerli olup kamuya sunulmayan sonraki eser ad veya alameti için FSEK'in 83. maddesi uygulama alanı bulmaz (doktrindeki bir esere atıf).

14. Önemle belirtilmelidir ki; FSEK'in 83. maddesi kapsamındaki korumanın talep edilmesi, koruma talep edilen fikrî ürünün Kanun'un belirlediği unsurları taşıyan bir "eser" niteliğini haiz olması koşuluna bağlı olup, adının veyahut alametlerinin korunması istenen fikrî ürünün eser niteliği resen araştırılmalıdır. Bu anlamda FSEK'in 83. maddesinin uygulanmasında, eserin niteliğinin ve türünün herhangi bir önemi olmadığı gibi koruma süresinin sona erip ermemesi de önem arz etmez (doktrindeki bir esere atıf). Bu hususa ek olarak FSEK'in 83. maddesi, eserin adının başka bir eserde kullanılması hâlinde uygulama alanı bulacaktır. (doktrindeki bir esere atıf). Öte yandan FSEK'in 83/3. maddesi uyarınca bizatihi eserin adının veya alametlerinin anılan madde kapsamında korunması için eser niteliğini haiz olması gerekmez.

15. İşlenme eser niteliğindeki fikrî ürünlerde de eser sahipleri, esere özgün bir ad veya alamet koyarak umuma arz etmişlerse, bu ad veya alametin başka eserlerde kullanımını FSEK'in 83. maddesi kapsamında engelleyebilirler. İşlenme eserin dayanağı olan asıl eseri işleyen diğer eser sahipleri ise eseri ilk olarak işleyen kimsenin işlenme eserinde kullanmış olduğu özgün ad veya alameti kendi eserlerinde kullanıp kamuya sunamazlar. Zira asıl eserden yararlanma serbestîsi bulunmasına karşın işlenme eserin, ilk olarak onu işleyen eser sahibi tarafından konulan ayırt edici nitelikteki ad veya alameti, FSEK'in 83. maddesi kapsamında korunur. Ancak işledikleri eserdeki özgün ad veya alameti, ortaya çıkardıkları esere vermişlerse, işlenme eser sahiplerinden hiçbiri FSEK'in 83. maddesi kapsamında ortaya çıkardıkları eserlerinin bu nitelikteki adlarının korunmasını talep edemezler (doktrindeki bir esere atıf). İşlenme eser kapsamında belirtilen tüm

bu hususlar, derleme eserler için de geçerli olup sahibinin hususiyetini haiz bir derleme esere konulan ayırt edici nitelikte özgün bir ad veya alametin, başka eserlerde iltibas oluşturacak şekilde kullanımı da yine FSEK'in 83. maddesi kapsamında engellenebilir.

16. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 83. maddesinde tesis edilen eserin ad ve alametlerine ilişkin koruma, "haksız rekabet" hükümleri çerçevesinde olup eser ad veya alametlerine ilişkin yukarıda anılan hüküm anlamında bir iltibasın söz konusu olduğu durumda, müeyyidelere ilişkin olarak 6102 sayılı TTK'nın haksız rekabete ilişkin hükümleri uygulama alanı bulacaktır. Bu doğrultuda FSEK'in 83. maddesi kapsamında karıştırılma ihtimalinin mevcudiyetine dair incelemede, TTK'nın haksız rekabete ilişkin ilkeleri nazara alınır. Ayrıca FSEK'in 83/5. maddesi gereğince önceden kamuya arz olunmuş bir eserin adın veya alametlerini, sonradan kamuya arz olunan eserde veya çoğaltılmış nüshalarında, iltibasa meydan verecek surette kullanan kimseler hakkında haksız rekabete müteallik hükümlerin uygulanması için bu kimselerin tacir olmaları gerekmez (doktrindeki bir esere atıf).

17. Ayrıca eserin ad ve alametlerine ilişkin haksız rekabet hükümleri kapsamında FSEK'in 83. maddesi kapsamında sağlanan koruma, aynı eser ad ve alametlerinin aynı zamanda fikir ve sanat eserleri hukuku, marka veya tasarım hukukuna göre korunmasına engel teşkil etmez. Eş söyleyişle eser adı, FSEK'in 83. maddesi yanında ilgili mevzuatlarda öngörülen koşulları mevcut olmak şartıyla fikir ve sanat eserleri hukuku, marka veya tasarım hukukuna göre de korunabilir (doktrindeki bir esere atıf).

18. Yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacı şirket tarafından 2017/26025 sayılı "..." ibaresinin 42. sınıfta başvuruda bulunulduğu, anılan başvuruya davalı gerçek kişi tarafından 2013 yılında yayımlanan "..." isimli kitabı ile bu kitaptan uyarlanan aynı isimli dizinin 11.03.2017 tarihinde yayımlanan fragmanına dayalı olarak SMK'nın 6. maddesinin 1, 3, 5 ve 9. fıkraları uyarınca itiraz edildiği, itirazın davalı Kurum Markalar Dairesi tarafından reddedilmesi üzerine davalı gerçek kişinin bu defa Markalar Dairesi kararına itirazının davalı Kurum YİDK tarafından kabul edilerek başvurunun reddine karar verdiği anlaşılmaktadır.

19. Her ne kadar Bölge Adliye Mahkemesince, markanın telif hakları veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkına dayalı olarak SMK'nın 6/6. maddesi uyarınca tescili engellenebilecekse de bunun için özgünlük ve ayırt edicilik gerektiği, ancak "..." ibaresinin matematikte bir sayıyı ifade etmesi ve ayniyet derecesinde benzer görülen dizi fragmanındaki logonun da yine matematikte "..." sayılarını temsil eden "..."ne ilişkin olması nedeniyle Kanun'un 6/6. maddesine göre davacı tescilinin engellenemeyeceği, başvurunun kötüniyetli olduğu iddiası bakımından da Dairenin ret kararı aleyhine yapılan davalı Kurum temyizinin Özel Dairenin bozma kararıyla reddedildiği gerekçesiyle yazılı şekilde karar verilmiş ise de; aralarında telif hakları ve ilgili sektör uzmanı bulunmayan marka-patent vekili, mali müşavir ve pazarlama uzmanından oluşan bilirkişi heyetince düzenlenen bilirkişi raporu, davalının hem kitap hem de diziden kaynaklanan telif hakkı bulunduğu yönünde görüş bildirmekle yetinmiş, kitaptan uyarlanan dizi fragmanında kitaptan farklı şekilde kullanılan logo üzerinde davalının ne şekilde ve hangi sebeple telif hakkı bulunduğu noktasında bir tespitte bulunmamış olup anılan rapor bu hâliyle hüküm kurmaya elverişli görülmemiştir.

20. Bu itibarla, somut uyuşmazlığın çözümünde davalının itirazına mesnet kitap ile kitaptan uyarlanan dizi fragmanında kullanılan logonun mahiyeti ve davalının bu logo üzerinde hak sahipliği bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa bunun ne şekilde ve hangi sebeplerle olduğunun belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede mahkemece, kitaptan uyarlanan dizi fragmanında kullanılan logonun, FSEK nezdinde aranan koşullar dahilinde eser niteliği veya aynı Kanun kapsamında korunan başka bir telif hakkı niteliğinin belirlenmesine yönelik olarak, ilgili sektörde teknik bilgi sahibi olan telif hukuku uzmanının da yer aldığı bilirkişi heyetinden rapor alınarak davalının SMK'nın 6/6. maddesi kapsamında davacının marka tesciline engel olabilecek telif hakkı veya herhangi bir fikri hak sahipliğinin açıklığa kavuşturulması sonrasında yapılacak inceleme ve değerlendirme neticesinde hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekir.

21. Hâl böyle olunca direnme kararının yukarıda açıklanan değişik gerekçe ve nedenlerle bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeple;

Davalı Kurum vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının yukarıda açıklanan değişik gerekçe ve nedenlerden dolayı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Bozma nedenine göre sair temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın HMK'nın 373. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.06.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.